

Sygn. akt II C 597/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Anna Szymańska-Grodzka

Protokolant Daria Skuza

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2022 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko E. F. i J. F.

o zapłatę

1. zasądza od E. F. i J. F. solidarnie na rzecz Banku (...) Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 208 798,32 zł (dwustu ośmiu tysięcy siedmiuset dziewięćdziesięciu ośmiu złotych i trzydziestu dwóch groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od E. F. i J. F. solidarnie na rzecz Banku (...) Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 9.735,30 zł (dziewięciu tysięcy siedmiuset trzydziestu pięciu złotych i trzydziestu groszy tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazuje pobrać od E. F. i J. F. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego Warszawa P. w W. kwotę 7.847,95 zł (siedmiu tysięcy ośmiuset czterdziestu siedmiu złotych dziewięćdziesięciu pięciu groszy) tytułem brakującej części opłaty od pozwu;
4. nakazuje pobrać od Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie kwotę 413,05 zł (czterystu trzynastu złotych pięciu groszy) tytułem brakującej części opłaty od pozwu.

II C 597/19

UZASADNIENIE

Pozwem elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 14 grudnia 2018 r. (...) Bank SA w W. wystąpił przeciwko E. F. i J. F. o zapłatę kwoty 190.511, 27 zł kapitału wymagalnego solidarnie z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnieniem od dnia 14 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwot 26.038,96 zł odsetek (bez odsetek maksymalnych) solidarnie i 1.890 zł opłat i prowizji (bez odsetek maksymalnych) solidarnie tytułem wypowiedzianej umowy kredytu. Wskazywał, że powoda i J. F. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą J. F. (...) (...) (...) łączyła umowa kredytu, a pozwana zawarła umowę poręczenia tegoż kredytu. Wobec braku regulowania umowy przez pozwanego, wezwano go do zapłaty, a następnie umowę wypowiedziano – termin wypowiedzenia upłynął w dniu 12 sierpnia 2017 r.

W dniu 28 stycznia 2019 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodny w treści z żądaniem pozwu.

W dniu 20 lutego 2010 roku każde z pozwanych złożyło skutecznie sprzeciw od tegoż nakazu, kwestionując w całości objętą pozwem należność. Spowodowało to upadek nakazu w postępowaniu upominawczym oraz przekazanie sprawy przez Sąd Rejonowy zachód w Lublinie do tutejszego Sądu.

W piśmie z dnia 5 lipca 2019 roku powód podtrzymał stanowisko wyrażone w pozwie i wskazał, że na kwotę dochodzonego zadłużenia w wysokości 218.440, 23 zł składa się zaległość z tytułu niespłaconego kapitału kredytu 190.11,27 zł (różnica między kwotą kredytu udzielonego, a spłatą), odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 26.038,96złn za miesiące styczeń-sierpień 2017 r. (stopa procentowa 10%) oraz tytułem kosztów czynności windykacyjnych związanych z niewykonaniem umowy kwota 1890 zł (90 zł tytułem 3 wezwań do zapłaty każde za 30 z), 1.200 zł za 6 monitów za brak obrotów na rachunku i 600 zł za dwie wizyty terenowe.

Pismem z dnia 6 marca 2020 roku pozwani podnieśli zarzut zaspokojenia kredytu w części w zakresie kwot 52.632 zł tytułem prowizji oraz 15.480 zł tytułem kosztów przeniesienia własności środków pieniężnych na zabezpieczenie wierzycelności banku oraz kwoty 7.740 zł tytułem prowizji za weryfikację prowadzonej działalności i otoczenia przedsiębiorstwa, a to z uwagi na fakt, że wszystkie te kwoty winny zostać odjęte od kwoty zobowiązania głównego. Ich spłata, w ocenie pozwanych, nastąpiła z uwagi na potwierdzenie faktu zatrzymania tych kwot kredytu wzmiankowanego w treści umowy. Podniesiono zarzut potrącenia co do kwoty 75.852 zł. Wskazano również na wątpliwości co do działania powoda poprzez przedstawienie obligatoryjnego załącznika w postaci umowy faktoringu, której zapisy w sposób ewidentny miały na celu naliczenie dodatkowych opłat przez specjalnie do tego powołany podmiot, którego jedynym akcjonariuszem jest powód. Pozwani zarzucali powodowi, że na kredytobiorcę nałożono rażąco wygórowaną prowizję i dodatkowe koszty sprzeczne z artykułem 58 kc, zgodnie z którym czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Sąd może bowiem ocenić prawną skuteczność tworzenia w treści umowy kredytu bankowego nowych postaci prowizji szczegółowych także na podstawie artykułu 58 i 353 (1) KC (k. 100 -111)

W piśmie z dnia 14 grudnia 2020 r. (...) Bank SA w W. wskazała że pozwany kredytobiorca na etapie przedkontraktowym nie negocjował zapisów umowy i dobrowolnie zawarł umowę akceptując jej treść - nadto prowadził prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...) (...) przedsiębiorcą o podwyższonych wymaganiach w zakresie znajomości i rozumienia konsekwencji umów. Kwestionował zarzut zawyżonej kwoty prowizji za udzielenie kredytu zgodnie z zapisami tabel opłat i prowizji była ona zgodna z warunkami wynikłymi z umowy kredytu umowa warunki kredytowe określa w 3:00 części szczególnej umowy kredytu art. 69 prawa bankowego nie zakreśla ram kwotowych czy procentowych prowizji umowa kredytu w swoich zapisach określa 2 rodzaje odsetek – w tym umowne kapitałowe (§5 pkt 1 umowy i pkt 4 części szczególnej umowy) są one stałe i wynoszą 0%, a to odsetki umowne kapitałowe stanowią zarobek banku. Oprócz odsetek umownych umowa przewidywała odsetki umowne za opóźnienie w spłacie zobowiązania wysokości czterokrotność oprocentowania kredytu lombardowego NBP naliczane wyłącznie braku realizacji umowy przez kredytobiorcę. Wskazywał, iż konieczna była szeroka analiza działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorcę w zakresie również otoczenia przedsiębiorstwa i to również uzasadniało kwotę pobranej w tym zakresie prowizji. Zarzut potrącenia był nieuprawniony i bezpodstawny pozwani nie pozostają wierzycielem powoda z żadnego tytułu, który mogliby potrącać z wierzycelnością powoda.

W piśmie z 14 stycznia 2021 pozwani wskazywali, że nakładanie na kredytobiorcę rażąco wygórowanej prowizji i dodatkowych kosztów winno być oceniane przez pryzmat artykułu 58 kc. Opłatą jaką kredytobiorca może pobierać jest tylko taka opłata, która służy pokryciu kosztów rozpatrzenia wniosku kredytowego, przygotowania i zawarcia umowy. Koszty te mogą mieć charakter zryczałtowany lub obliczony według czytelnych kryteriów. Kredytodawca winien liczyć się z koniecznością uzasadnienia wysokości pobieranej opłaty, czego powód w sprawie nie uczynił.

W dniu 27 kwietnia 2021 roku Bank (...) SA w W. złożył pismo procesowe informując, iż w dniu 3 stycznia 2021 roku - na podstawie decyzji BFG z dnia 30 grudnia 2020 roku o przejęciu w zakresie określonym w artykule 174 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o bankowym funduszu gwarancyjnym systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. 2020 roku poz. 842) - Bank (...) SA w oparciu o artykuł 176 ustawy

wstąpił w miejsce powoda (...) Bank SA w zakresie przejętych praw majątkowych i związanych z nim zobowiązań, również w postępowaniach sądowych i administracyjnych dotyczących roszczeń i zobowiązań będących przedmiotem tego postępowania. Z chwilą przejścia dotychczasowy podmiot stracił status strony postępowania sądowego, a w jego miejsce wszedł podmiot przejmujący. Dodatkowo podnosił, że zarzuty strony pozwanej są niezasadne w zakresie twierdzeń, że prowizja jest nadmierna lub niezgodna z zasadami współzycia społecznego. Od przedsiębiorcy wymaga się podwyższonej staranności w stosunkach gospodarczych przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru prowadzonej działalności, co obejmuje znajomość prawa i następstw z niego wynikających. Wymaga też od przedsiębiorcy szczegółowego analizowania zapisów umownych prowizja została określona jednoznacznie kwotowo i w związku z tym zapłata należy się powodowi zgodnie z postanowieniem umowy. Zmiana po stronie podmiotowej nastąpiła ex lege i od tej pory po stronie powodowej występuje Bank (...) SA w W. w miejsce dotychczasowego powoda (...) Bank SA w W.. /k.166/

W piśmie z dnia 8 czerwca 2021 roku pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości z uwagi na nieważność umowy oraz zasądzenie kosztów procesu

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 11 stycznia 2016 roku (...) Bank SA w W. zawarł umowę kredytu „Kredyt inwestycyjny” o numerze (...) (...) na kwotę 230.652.00 zł. Środki z kredytu zostały przeznaczone na cele związane z działalnością gospodarczą (poszerzenie profilu działalności, technologie/wyposażenie, zakup maszyn i urządzeń) – co zawarto w umowie w punkcie III.1 części szczególnej umowy). Jednocześnie stosownie do punktu III.2 części szczególnej przewidziano przeniesienie własności środków pieniężnych w kwocie 15.480 zł (przy czym zaznaczono jej pobranie z dniem uruchomienia kredytu) na zabezpieczenie wiarytelności banku Punktu III.3 części szczególnej umowy obejmował obowiązek uiszczenia przez kredytobiorcę prowizji za weryfikację prowadzonej działalności gospodarczej i otoczenia przedsiębiorstwa w kwocie 7.740 zł. Umowa w punkcie III.4 szczególnej części kredytu przewidywała wynagrodzenie dla powodowego banku w postaci prowizji w kwocie 52.632 zł. Zgodnie zaś z §5.1 i 5 części ogólnej umowy i pkt VII. 11 części szczególnej kredytu oprocentowanie kredytu miało stały charakter i wyniosło 0,00 %. Kredyt został w ramach spłaty rozłożony na równe raty płatne do 25 dnia każdego miesiąca kalendarzowego w okresie 72 miesięcy kredytowania (w punkcie IV i postanowieniach podatkowych postanowień dodatkowych części szczególnej umowy). W tymże §5 .4 ogólnych części ogólnej umowy przewidziano, że (...) Bank będzie naliczał odsetki za każdy dzień korzystania przez kredytobiorcę z kredytu począwszy od daty wypłaty do dnia spłaty w wysokości 1/360 stopy procentowej mającej zastosowanie w danym dniu do kredytu. Jednocześnie jednak w §5 pkt 6 części ogólnej przewidziano, że od zadłużenia przeterminowanego, a więc nie uregulowanego w przewidzianym w umowie terminie spłaty bank naliczać będzie odsetki w wysokości czterokrotności oprocentowania kredytu lombardowego brutto. Przy tym, stosownie do §19 regulaminu kredytowania (...) Bank, w wypadku braku spłaty przez kredytobiorcę raty kredytowej wynikłej z umowy harmonogramu lub wiarytelności po upływie okresu wypowiedzenia - taka niespłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym, kwota kapitału zaś kapitałem przeterminowanym, podlegającym oprocentowaniu według stopy procentowej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Pozwany zobowiązał się w umowie nadto do wpłacania na rachunek w banku powoda przez osoby trzecie w okresie kredytowania kwoty co najmniej 8.965,50 zł oraz do wykonania z rachunku płatności na rzecz osób trzecich w tym kartą debetową w każdym miesiącu okresu kredytowania, które to płatności winny stanowić kwotę nie mniejszą niż 8.965,50 zł. Adekwatne postanowienia znalazły się w stanowiącym element umowy (§12) (...) Bank SA- § 17, 18 ust.6 i 19 Umowie towarzyszyła tabela z dnia 14.12.2015 r. opłat i prowizji obejmująca między innymi cennik czynności windykacyjnych takich jak wezwanie do zapłaty (30 zł) monit za niewykonywanie obrotów na koncie (200zł), wizyta terenowa u kredytobiorcy w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej (300zł). Część ogólna w §7, a część szczególna umowy w punkcie V, VI i VII zawierała zabezpieczenie w postaci umowy przeniesienia własności środków pieniężnych, czyli kaucję, przy czym kwota kaucji wynosiła 15.480 złotych, a także pełnomocnictwo do dysponowania środkami, umowę poręczenia nr (...) i weksel własny in blanco z poręczeniem przez E. F.. Kwestie zabezpieczeń reguluje również § 9 Regulaminu. W świetle jego ust.5 zabezpieczenia dzielą się na docelowe i przejściowe, przy czym do przejściowych w ust.5 zaliczono ubezpieczenie do czasu wpisu hipoteki weksel własny in blanco z deklaracją

wekslową blokadę środków na rachunku bankowym inną formę zabezpieczenia zaakceptowaną przez bank – tak więc pozostałe formy zabezpieczeń zakwalifikowano do docelowych. Stosownie do podpunktu F.1 §9 Regulaminu o tytule: "zwalnianie zabezpieczeń przejściowych" zabezpieczenia przejściowe podlegają zwolnieniu przez bank w terminie nie dłuższym niż 30 dni roboczych od uzyskania przez bank potwierdzenia ustanowienia wszystkich zabezpieczeń podstawowych wymienionych w umowie kredytu. §9 pkt.H.1 regulaminu wskazuje, że zabezpieczenia docelowe podlegają zwolnieniu przez bank w terminie dłuższym niż 14 dni roboczych od dnia wygaśnięcia wierzytelności z tytułu umowy kredytu wskutek całkowitej spłaty kredytu wraz z innymi należnościami.

(dowód: Umowa kredytu k.36-38, regulamin umowy (...), tabelak.66-68)

Celem zabezpieczenia mowy kredytu i zgodnie z jej postanowieniami (...) Bank SA w W. i pozwana E. F. zawarli w dniu 11 stycznia 2016 roku umowę poręczenia, w której pozwana nieodwołalnie i bezwarunkowo zobowiązała się wykonać wobec banku wszelkie zobowiązania za pozwanego wynikłe z wyżej wskazanej umowy kredytowej (§2)– poręczenie obejmowało cały majątek pozwanej. Miała świadomość celu gospodarczego umowy kredytu podpisanej przez męża i akceptowała umowę w całości. W dacie zawierania umowy strony pozwani byli małżeństwem wspólnie prowadzącym działalność gospodarczą. Po zawarciu umowy pozwani rozwiedli się.

(dowód: umowa poręczenia k.39, okoliczności przyznane przez stronę pozwaną mk.200 – niezaprzeczone przez powoda)

Kredyt został wypłacony pozwanemu jednorazowo zgodnie z zapisem punktu 4 części szczególnej umowy - nastąpiło to w dniu 14 stycznia 2016 roku.

(dowód: odpis dyspozycji uruchomienia środków k.52-53, wyciąg (...) k.54)

Wpłaty kredytu przez pozwanych odbiegały terminowo od przyjętego przez strony harmonogramu spłat. Następowo więc naliczanie przez powoda odsetek karnych od należności przeterminowanych w związku z opóźnieniem w terminowej spłacie.

(okoliczność niezaprzeczona, dowód: zestawienie k.63, odpisy ostatecznego wezwania do zapłaty k.32, 57-62, wydruk raportu zestawień należności i zaległości k.54-65, wyciąg z ksiąg banku k. 49, wydruk historii naliczania odsetek k.56)

Powód próbował kontaktować się z pozwanym kierując do niego dwa wezwania do zapłaty. Powód wezwał pozwanych do dobrowolnej spłaty zaległych należności wysyłając do nich wezwania. W dniu 4 maja 2017 r. skierowano wobec obojga pozwanych ostateczne wezwania do zapłaty zadłużenia w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania pisma pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu skutkiem czego cała pozostała należność stanie się wymagalne wraz odsetkami i kosztami poinformowano o możliwości ubiegania się o restrukturyzację

(dowód: zestawienie k.63, odpisy ostatecznego wezwania do zapłaty k.46-48, 57-62, wydruk raportu zestawień należności i zaległości k.54-65, wyciąg z ksiąg banku k. 49, wydruk historii naliczania odsetek k.56)

Spłata nie nastąpiła, wobec czego powód skierował do pozwanych wypowiedzenie umowy kredytowej zgodnie z postanowieniami artykułu 75 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. numer 72 poz. 665 z późn. zm.), a także na podstawie zapisów umowy kredytu z uwagi na niedotrzymanie jego warunków. Doszło do wypełnienia weksla zgodnie z zapisami ksiąg poprzednika prawnego banku. W dniu 12 sierpnia 2017 roku bank postawił wierzytelność w stan wymagalności wobec upływu okresu wypowiedzenia i ponownie wezwał pozwanych do spłaty należności kierując do nich ostateczne przedsądowe wezwanie to zapłaty. Wobec braku reakcji pozwanych na wezwania powód wniósł pozew o zapłatę do Sądu Rejonowego Lublin zachód w Lublinie VI wydziału cywilnego.

(Dowód: odpis ostatecznego wezwania do zapłaty k.57-62, wypowiedzenie k.40-45)

W dniu 3 stycznia 2021 roku - na podstawie decyzji BFG z dnia 30 grudnia 2020 roku o przejęciu w zakresie określonym w artykule 174 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o bankowym funduszu gwarancyjnym

systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. 2020 roku poz. 842) - Bank (...) SA w oparciu o artykuł 176 powyższej ustawy wstąpił w miejsce powoda (...) Bank SA w zakresie przejętych praw majątkowych i związanych z nim zobowiązań, również w postępowaniach sądowych i administracyjnych dotyczących roszczeń i zobowiązań będących przedmiotem tego postępowania. Z chwilą przejęcia dotychczasowy podmiot stracił status strony postępowania sądowego, a w jego miejsce wszedł podmiot przejmujący.

(dowód: wyciąg k.170-173, niezaprzeczone)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt dowodów z dokumentów, spór co do swej istoty miał charakter prawny. **Ocena dowodów przedstawia się następująco:**

Sąd nie uznał za udowodnione przez powoda, by dokonał on więcej niż 2 wezwań i faktycznie celowych monitów i czynności windykacyjnych. Fakt uwzględnienia ich w raporcie pochodzącym od pozwanego, podpisanym przez nieznaną w świetle akt osoby i brak jakichkolwiek innych źródeł dowodowych (świadczenie, faktury, wyniki analiz) nie pozwala na automatyczne uznanie, że czynności takie faktycznie zostały podjęte, a powód ich zaistnienie udowodnił. Wydruku z ksiąg obejmuje też kwotę kosztów niższą niż dochodzona pozwem, a jest to jedyny formalnie opatrzony pieczęcią i podpisem pracownika dokument, raporty nie są nawet opatrzone pieczęcią pełnomocnika procesowego powoda. Dokument banku - wobec zaprzeczenia istnienia zobowiązania przez pozwanych - nie jest dowodem wystarczającym, zwłaszcza, że na wyraźne wezwanie Sądu do dookreślenia stanowiska i dowodów w tym zakresie bank nawet nie odpowiedział, pełnomocnicy na kolejnych rozprawach się nie stawiali. Trzy wezwania w aktach – to w istocie tylko jedno i to samo wezwanie (k.57-62) skierowane do pozwanych, od którego może zostać naliczona opłata w 30 zł. Dołączono nadto wezwanie przedsądowe, jednak tylko jedno k.46 (za które również należy się opłata w kwocie 30 zł), a więc łącznie z tytułu wezwań powód wykazał, iż poniósł koszt w kwocie 60 zł. W pozostałym zakresie należność z tytułu kosztów wskazana w punkcie 3 a) pisma procesowego powoda z dnia 5 lipca 2019r. (k.32) nie została udowodniona.

W pismach procesowych powód nie odniósł się do tego czy zaliczył na poczet należności kaucje (przeniesienie środków na zabezpieczenie wzmiankowanych w punkcie III. 2 części szczególnej umowy). Kwestia ta nie została wyjaśniona mimo kierowanych przez Sąd do powoda wezwań na piśmie, pełnomocnik powoda nie stawiał się na żadnej rozprawie. W tej sytuacji Sąd poczynił własne ustalenia dowodowe interpretując je stosownie do art.233 kpc , ale i zasady in dubio pro reo – tak jakby kwoty te z założenia dotąd nie zostały rozliczone (zaliczone na poczet należności przed wytoczeniem pozwu).

W szczególności Sąd uznał, że powód obciążony był ciężarem dowodów wykazujących istnienie po stronie pozwanej obowiązku uregulowania kaucji, w szczególności w zakresie braku udokumentowania przez nich celu inwestycyjnego kredytu. Wyniknęło to z faktu twierdzeń pozwanych, iż kwoty „zostały zatrzymane”, czyli zaliczone na poczet dług, w świetle jak należy rozumieć upływu czasu zatrzymania kaucji. Jeśli powód nadal twierdził, że kaucje nie zostały zaliczone na poczet spłaty, winien był wskazać przyczynę odmienną, w szczególności wykazać, iż pozwani nie udokumentowali celu inwestycyjnego umowy. Nie uczynił tego, a cel umowy i fakt zastrzeżenia sobie prowizji za badanie przedsiębiorstwa i otoczenia tego przedsiębiorstwa wskazuje, że bank niezbędnymi dokumentami dysponował. Stąd nie było podstaw do uznania za udowodnione (powód tego nie wykazał), że zaszły wszelkie (i jakie) okoliczności do zatrzymania kaucji na zabezpieczenie (mającej charakter zabezpieczenia przejściowego). W pozostałym zakresie pozwany nie wykazał, że kaucja nie upadła.

Za nieobalony w zakresie swego udowodnienia uznano natomiast fakt doprowadzenia przez pozwanego do stagnacji obrotów na rachunkach wbrew postanowieniom umowy. Pozwany tej okoliczności nie zaprzeczył, ani przeciwdowodów nie złożył, mimo że to na nim ciążył obowiązek dowodzenia takiego korzystnego dla dłużnika faktu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w części i w odpowiednim zakresie zostało uwzględnione. Podstawy faktyczne żądania pozwu wobec każdego z pozwanych są różne co wymaga osobnego omówienia dla uproszczenia.

I. *Roszczenie J. F. z umowy kredytu*

Powód dochodził od J. F. należności w kwocie 218.440,23 zł, kwota, na którą składa się kwota zsumowanego brakującego kapitału i prowizji oraz kaucji na zabezpieczenie - 190.511,27 zł, kwota skapitalizowanych odsetek w kwocie 26.675,79 zł i kwota kosztów wezwań w sumie 1.890 zł.

Roszczenie następcy prawnego (...) Bank SA z siedzibą w W. to jest banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. w stosunku do J. F. ma swoje źródło w umowie kredytu zatytułowanej: (...) (...) (...) z dnia 7 stycznia 2016 roku zawartej między (...) Bank SA w W. a J. F. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...) (...) (...) oraz art.69 ustawy prawo bankowe (i innych uregulowaniach tego aktu). Charakter łączącej pozwanego z powodem umowy jako umowy kredytu bankowego nie była w sprawie sporna.

Art.69 ust.1 pr. b. przywołanego wyżej wskazuje, że: przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty bankowi prowizji od udzielonego kredytu. W świetle powyższej normy uznać należy, że na skutek kredytu bankowego dokonują rzeczywistego przysporzenia majątkowego na rzecz kredytobiorcy w zamian za wynagrodzenie i wyrównanie kosztów, które bank poniósł w związku z zawarciem umowy. Umowy kredytów bankowych – za akceptacją doktryny i orzecznictwa – z zasady odsyłają do innych aktów bankowych na przykład: do regulaminów kredytów, do zawierających taryfy prowizji i opłat bankowych tabeli kursów, które ustawodawca zdaje się traktować jako wzorce umowne w rozumieniu artykułu 384 kc. Dlatego - z uwagi na fakt, że pozwany J. F. prowadził działalność gospodarczą i dla jej celów został zawarty przedmiotowy kontrakt kredytowy należy uznać, że wszelkie tabele i regulaminy towarzyszące umowie w świetle jej treści zostały włączone do umowy na podstawie umowy kredytu w "KREDYT INWESTYCYJNY" (...) (...) z dnia 7 stycznia 2016 roku zawartą między (...) Bank SA w W. a J. F. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...) (...) (...).

Po pierwsze - w ocenie Sądu za nieuzasadniony należy uznać zarzut strony pozwanej odnośnie nieważności umowy z uwagi na ruszenie prawa, zasad współzycia społecznego poprzez umieszczenie w treści umowy essentialia negotii w postaci rażąco zawyżonych należnych bankowi w świetle umowy kredytu prowizji: głównej (w kwocie około 1/3 kwoty kapitału kredytu) i za badanie przedsiębiorstwa. Oceny dokonać należy po myśli art.58 k.c. Na wstępie zaznaczyć bowiem należy, że przedmiotowa umowa zważywszy na swoją treść nie jest umową konsumencką. Wskazuje na to wprost nazwa strony umowy kredytobiorcy (przedsiębiorcy) w II części szczególnej umowy kredytu, który to kredyt jest - jak wskazuje sam jego tytuł „kredytem inwestycyjnym”, o celu inwestycyjnym wobec prowadzonej działalności, a więc gospodarczym - wskazanym wyraźnie w punkcie III.1 jako: poszerzanie profilu działalności technologia wyposażenie zakup maszyn i urządzeń. W tej sytuacji przepisy o klauzulach abuzywnych nie mają do sprawy zastosowania, a jedynymi kryteriami oceny umowy mogą być prawo, swoboda umów, zasady współzycia społecznego i zasady uczciwości kupieckiej (art.58 k.c. i art.353 (1) k.c.)

Prowizja w literaturze prawniczej uznawana jest elementem ceny kredytu. Cenę kredytu, którą tworzą elementy:

1. odsetki;
2. prowizje kredytowe;

Prowizja kredytowa to wynagrodzenie banku związane z umową kredytową inne niż odsetki zwykłe. Roszczenie o kredyt o zapłatę prowizji nie łączy się bowiem z faktem wykorzystania sum kredytu przez kredytobiorcę. Istnieją różne postacie prowizji kredytowych o odmiennym nazewnictwie, jest to bowiem materia stricte kontraktowa, regulacje prawa bankowego są w tym zakresie ogólne i zależą od zachowania swobody umów (art.110 pr.bank. i 353¹ kc.) rzecz jasna w granicach prawa i zasad współzycia społecznego wyznaczonych przez art.58 kc. Wśród prowizji wymienia się prowizję tytułu due dilligence, prowizję w związku z niewykorzystaniem kredytu i rzecz jasna -

provizję główną, zwaną też przygotowawczą - stanowiącą podstawowe wynagrodzenie kredytodawcy za podstawienie środków kredytobiorcy. Może być kilka różnych prowizji w ramach tego samego stosunku kontraktowego. Każda prowizja podlega jednak prawnej weryfikacji Sądu z punktu widzenia określonego świadczenia, instytucji bankowej lub przynajmniej poniesienia określonych kosztów związanych z zawarciem umowy kredytowej. Sąd powinien ocenić prawną skuteczność tworzenia w umowie kredytu bankowego nowych postaci prowizji szczególnych na podstawie artykułu 58 kodeksu cywilnego i artykułu 353¹ kc.

Ukształtowana przez normy art. 69 ust.1 i 2 pkt 9 prawa bankowego przygotowawcza (główna) prowizja kredytowa należy do podstawowych postaci prowizji kredytowych w praktyce kredytowej banków. Stanowi ona obok odsetek kapitałowych dodatkowe wynagrodzenie banku kredytodawcy w związku z jego faktyczną gotowością do wykonania umowy kredytowej i wydania kredytobiorcy na jego żądanie określonej sumy kredytu. Wykonanie takie następuje w wyniku skorzystania przez kredytobiorcę z sumy kredytu w sposób wskazany w umowie kredytowej. Wysokość tego wynagrodzenia zależy od wysokości sumy kredytowej, waluty w której jest ona wyrażona, trudności jej pozyskania i udostępnienia, ale też atrakcyjności rynkowej klienta banku dla związania się z nim umową kredytową (zainteresowanie innymi, towarzyszącymi produktami bankowymi) ryzyka kredytowego, które podejmuje bank w przypadku danego kredytobiorcy (danej grupy kredytobiorców).

Obok prowizji głównej stanowiącej wynagrodzenie banku w praktyce bankowej występuje też prowizja za badanie przedsiębiorstwa, czyli za ocenę podstawy do udzielenia kredytu stanowiąca ryczałtowe wynagrodzenie stricte za badanie ekonomiczne zdolności kredytowej kredytobiorcy w szczególności stanu i otoczenia jego przedsiębiorstwa i charakteru działalności.

Badanie postanowień umowy w zakresie obu powyższych prowizji: „za udzielenie kredytu” (52.632 zł) i „za weryfikację prowadzonej działalności” (7.740 zł) nie prowadzi do wniosku, iż ich wysokość jest rażąco nadmierna, zawyżona uwzględniając udostępniona przez bank sumę (154.8000 zł) zarzut nieważności umowy kredytowej nie mógł się ostać. Fakt obowiązywania dwóch prowizji i ich wysokości został bowiem wykazany przez powoda jako uzasadniony i dopuszczalny w świetle prawa zasad współżycia społecznego i nie sposób uznać, by zmierzał on w tym zakresie do obejścia prawa z naruszeniem artykułu 58 kodeksu cywilnego.

Prowizja tzw. główna (punkt III.4 umowy) choć niewątpliwie znaczna, uzasadniona była zerowym oprocentowaniem odsetkowym, a także faktem braku zabezpieczenia rzeczowego (hipotek lub zastaw) należności przekraczającej 100.000 zł. Dodatkowo pozostałym zabezpieczeniami było w istocie jedynie poręczenie małżonka i weksel wystawiony przez przedsiębiorcę. Z tego punktu widzenia sytuacja stron została zrównoważona i stała się ekwiwalentna, zwłaszcza, że obecne kredyty gotówkowe sięgają w zakresie RRSO (Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania) bez opłat przykładowo w banku (...) SA o wartości 20%, (14%+6%), w banku (...) (12+12%=24%), w banku (...) 16% (6%+10%). Nadmienić też należy, że dla przykładu w 2016 r. w (...) było to zaś 10% wysokości samego oprocentowania umów kredytowych dla firm. Co do zasady zwykle w bankach tak dziś jak i w dacie zawierania umowy wynagrodzenie banków z tytułu kredytu kształtowało według wzoru WIBOR 3 M + marża/prowizja według wskazań zarządu (źródło: (...)/). Bez wątplenia wysokość przedmiotowych prowizji w braku oprocentowania ram równowartych oprocentowaniu nie przekracza, zwłaszcza w sposób rażący. Należy tu nadmienić, że pozwany jako profesjonalnie reprezentowany przedsiębiorca nie wykazał zasadności twierdzeń o zawyżeniu wynagrodzenia banku. Nie sprecyzował, na czym konkretnie polega owo nieuczciwe przekroczenie wysokości prowizji kredytowych i nie ujawnił żadnych wskaźników świadczących o tym, by umowa zezwalająca na kredyt zawarty na 72 miesiące (6 lat) obciążony prowizją około 33 % (czyli 5 % w skali każdego roku z lat 6) i bezodsetkowa obejmowała wynagrodzenie banku o charakterze sprzecznym ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem umowy kredytu, zasadami współżycia społecznego, czy obchodzące prawo (i w jaki sposób). Zważyć tu szczególnie należało na fakt, iż w umowie brak oprocentowania ustawowego kapitału innego niż odsetki umowne za zwłokę na wypadek wyłącznie braku spłaty kredytu.

Co wszakże wydaje się determinujące w sprawie - pozwany jako profesjonalista, działając w celu inwestycyjnym (w świetle umowy) miał możliwość ekonomicznej analizy opłacalności umowy i ustalenia, czy jest w stanie ponieść kredyt o znacznej prowizji, znał warunki umowy i mógł w pełni świadomie z niej zrezygnować, essentialia negotii statuujące

pro wizje miało oczywiste i zrozumiałe brzmienie – pozwany wiedział dlaczego umowa w takim kształcie była dla niego atrakcyjna i opłacalna. Profesjonalista winien wiedzieć, że zawierając umowę na kwotę tak znacznej wysokości – jeśli nie posiada odpowiedniej wiedzy – winien skonsultować się z prawnikiem, a jeśli tego nie czyni ponosi negatywne konsekwencje braku należyte starannego przygotowania się do zawarcia umowy. Twierdzenia, że nie zdawał sobie sprawy z dysproporcji lub nie rozumiał jej znaczenia, a z prawnikiem się nie konsultował lub nie miał świadomości takiej potrzeby nie mogą się ostać, ani bronić. Nie ma bowiem podstaw, by przerzucać na powoda negatywnych skutków zaniedbań badania umowy przez przedsiębiorcę – zwłaszcza w postaci upadku umowy, który w założeniu ustawodawcy jest ostatecznością.

Nie rodzi także zastrzeżeń wysokość prowizji przygotowującej umowę za badanie przedsiębiorstwa i jego ocenę, czyli czynności szersze niż badanie zdolności kredytowej, jak też badanie celu inwestycyjnego – prowizje tego rodzaju przy minimalnym nakładzie czynności (analiza danych w KRS i innych dokumentów dotyczących działalności gospodarczej) wyceniane są na kwoty sięgające kilku tysięcy złotych (na co wskazuje doświadczenie życiowe). Nawet niezależne od niniejszej sprawy wynajęcie na wolnym rynku specjalisty z zakresu badania przedsiębiorstw i opłacalności umowy kredytowej jest czynnością bardzo kosztowną i opiewającą na kilka tysięcy złotych co najmniej - co jest wiedzą dostępną dla przeciętnego człowieka, a i przedsiębiorcy. Wiążą się bowiem z oczywistymi kosztami prowadzenia przedsiębiorstwa (zatrudnienie analityków, obsługi sekretarskiej, sprzętu elektronicznego i biura, energii) przypadającymi na daną umowę kredytową. Koszty te z natury rzeczy nie są odrębnie dokumentowane dla każdej umowy w skali działania całego banku jako przedsiębiorstwa, podrożyłoby to zresztą koszt umowy. Kwoty sięgające wartością kwoty 7.800 zł nie są tu wartością nierealną, wiążą się bowiem nie tylko z oceną stanu przedsiębiorstwa, ale i oceną opłacalności danego kredytu dla banku. Z tego punktu widzenia dowodzenie tych wydatków na drodze opinii biegłego byłoby zbędne i doprowadziło do potwierdzenia kwoty przybliżonej prowizji jako zasadnej, opinia okazałaby się dowodem nieekonomicznym procesowo i kosztownym. Również i tu pozwany mógł nie wyrazić zgody na taka wysokość prowizji, umowa zawierana była już po ocenie przedsiębiorstwa dopuszczającej do zawarcia umowy kredytu i należy uznać, że pozwany zawierając umowę musiał uznawać to oszacowanie za faktycznie uzasadnione (pkt III.3 części szczególnej umowy k.36). Postanowienia umowy co do wysokości i celu prowizji były w umowie określone w sposób jasny i jednoznaczny, były łatwe do oceny. Przedsiębiorca jako profesjonalista jest w stanie ocenić opłacalność ekonomiczną dla siebie umowy kredytowej i to, czy bank określając wysokość prowizji zawiąza ją lub nie, może zadawać pytania w toku negocjacji, przed podpisaniem umowy. Różne banki stosują tu różne stawki prowizji dla zawieranych przez siebie umów kredytowych, na ogół uśrednione i zależne od wysokości kredytu, często negocjowalne.

Twierdzenie o jego wymuszonym charakterze z uwagi na fakt, iż w innym razie pozwany przedsiębiorca nie otrzymałby kredytu nie może stanowić podstawy do udzielenia prawnej ochrony. Chęć pozyskania kapitału dla celów inwestycyjnych nie ma charakteru na tyle przemożnego, by uzasadniało ekonomicznie podjęcie ryzyka braku spłaty kredytu. Odmienne przyjęcie skutkowałoby dopuszczaniem żądania przez niemal każdego przedsiębiorcę w problemach finansowych ustalenia nieważności niemal każdej umowy kredytu za zwrotem jedynie kapitału. Doprowadzałoby to w istocie do akceptacji pobierania przez słabo wydolnych finansowo przedsiębiorców kredytów darmowych, to zaś miałyby o bardzo negatywne skutki społeczno-ekonomiczne. Sama wola i determinacja pozwanych w uzyskaniu dofinansowania działalności gospodarczej nie może skutkować uwolnieniem ich z obowiązku zbadania i zaakceptowania wysokości proponowanej prowizji przed zawarciem umowy. Nie uzasadnia też późniejszych twierdzeń o zawyżeniu prowizji za badanie przedsiębiorstwa, zwłaszcza wyrażonych dopiero w chwili, gdy dochodzi do spłaty należności. Odmienne uznanie prowadziłoby do naruszenia zasad uczciwości kupieckiej i profesjonalizmu. Przeciwnie uznać należy, że taka konstrukcja umowy została przez pozwanego zaakceptowana z zachowaniem zasad współżycia społecznego, uczciwości kupieckiej i swobody umów, nie wykazano też obejścia prawa. W tej sytuacji postanowienie umowne określające wysokość obu prowizji głównej i za badanie przedsiębiorstwa należy uznać za wiążące prawnie i ważne. Nie można postawić zarzutu z art.58 i naruszaniu zasad współżycia społecznego. Jak wskazano w ocenie dowodów powodowie obciążeni ciężarem dowodu z mocy art.6 kc, bo wywodzący dla siebie z tego faktu skutki prawne – nie wykazali faktu uregulowania rat kredytu, odsetek od niego oraz prowizji. W tym zakresie roszczenie zasługiwało na uwzględnienie.

Chybiony jest też zarzut potrącenia i uregulowania należności z tytułu prowizji przez pozwanego. Postanowienie umowne, które wskazuje, że są one pobierane od kredytobiorcy w chwili uruchomienia kredytu oznaczają jedynie, że kwoty te stają się z tą datą wymagalne. Nie oznaczają bynajmniej, że z tą chwilą bank niejako „sam sobie” spłaca je, czy pomniejsza o nie wstępnie całkowity koszt kredytu (część III części szczególnej kredytu opisuje to w sposób przejrzysty). Prowizje winny być - w świetle umowy - spłacane wraz z kredytem i bank zalicza wpłaty na poczet zadłużenia z tego tytułu w umówionej wysokości.

Jedynie na marginesie w odniesieniu do zarzutów dotyczących kwestii nie pozostających w związku z umową, a dotyczących występowania banku w roli podmiotu pośredniczącego w zawieraniu umów ubezpieczeniowych należy wskazać, że również analiza dokumentów Komisji Nadzoru Finansowego wydanych w okresie obowiązywania przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz U. z 2016 r., poz. 277) nie wskazuje na istnienie ustawowego zakazu występowania banku w roli podmiotu pośredniczącego zawieraniu umów ubezpieczeniowych. Powszechna i zwyczajowa jest ogólna akceptacja zjawiska dystrybucji ubezpieczeń przez banki tak zwanych bancassurance została potwierdzona m.in. w piśmie KNF z dnia 21 lutego 2012 roku skierowanego do zarządów banków i zarządów zakładów ubezpieczeń, akceptującego tę praktykę. Jak się wydaje stanowi to zw. inną usługę finansową, świadczoną przez inną osobę prawną, na podstawie innej umowy, a takiej działalności banków nie wyłącza treść statutu prawa bankowego. Ocena tej konkretnej czynności bankowej na podstawie art. 58 kc. jest jednak w sprawie niecelowa nie stanowi ona bowiem essentialia negotii umowy, a powód nie dochodzi z jej tytułu żadnych kwot pozostaje więc poza istotą sporu. Nawet rzekoma wada innej umowy nie przesądza samoistnie o negatywnych zamiarach banku w zakresie pozostałym i w zakresie innych postanowień umowy kredytowej. Twierdzenia pozwanych w tym zakresie stanowiły insynuacje i nie zawierały dowodów ani przekonywującej szerszej argumentacji prawnej.

Po drugie - w ocenie Sądu powód nie wykazał jednak w ramach kwoty kapitału, zasadności żądania zapłaty całej kaucji na zabezpieczenie wiarygodności banku wskazanej w punkcie VI c) i VII i V.1 części szczególnej umowy /k.36 odw./. Stanowi ją przeniesienie własności środków pieniężnych (kaucja) na zabezpieczenie banku i obejmuje kwoty należne stosownie do pkt VII a) i c) części szczególnej umowy na okres 12 miesięcy od daty uruchomienia kredytu. Po zakończeniu tego czasu kaucja podlegała zaliczeniu na poczet kredytu pod warunkami sformułowanymi poniżej (w szczególności: udokumentowania celu inwestycyjnego, zachowania obrotu na rachunku i terminowości spłat kredytu). W punkcie VII f) części szczególnej umowy określono, że udokumentowanie środków na cel inwestycyjny winno nastąpić w ciągu 90 dni, ale termin ten nie przelamuje okresu kaucji zastrzeżonego w punkcie V.1 umowy. Kwota 15.480 zł omówiona jest wyraźnie jedynie w pkt VII a)-l umowy części szczególnej /k.36 odw./, w części ogólnej umowy kredytu instytucji tej nie omówiono /k.37 odw. § 6 i 7 umowy/, w regulaminie brak jest zaś odniesienia do tego konkretnego przypadku tak w jego §2 jak i §9. W regulaminie w §9.F wskazano, że zabezpieczenia przejściowe (a więc takie jak kaucja) zwalniane są po 30 dniach od uzyskania przez bank potwierdzenia ustanowienia zabezpieczeń podstawowych. To jest poręczenia, weksla, zgody poręczyciela, wykonania celu inwestycyjnego i utrzymanie obrotów na rachunku. Bezsprzeczne w sprawie było, że zabezpieczenia te zostały wykonane poza utrzymaniem obrotu na rachunkach. Za decydujące należy tu uznać jednak postanowienia umowy.

I tak § 7 części ogólnej umowy traktujące o zabezpieczeniu kredytu wskazuje, że: zabezpieczenia spłaty kredytu zostały opisane w części szczególnej umowy w pkt. V. Punkt V.1 części szczególnej umowy obejmuje umowę przeniesienia własności środków pieniężnych kaucją kwota kaucji 15.480 zł okres kaucji 12 miesięcy kalendarzowych liczonych od jeden dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym doszło do wypłaty kredytu lub pierwszej transzy kredytu. Stosownie do punktu VII a) części szczególnej umowy kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty bankowi kwoty w wysokości 3.33% kwoty kredytu netto za każdy miesiąc kalendarzowy w okresie od 4 do 12 pełnego miesiąca kalendarzowego włącznie liczonych od miesiąca następującego po miesiącu, w którym doszło do wypłaty kredytu lub pierwszej transzy którym nie został zapewniony zarówno wymagany obrót na rachunku jak i wymagane płatności z rachunku. Kredytobiorca nie będzie więc zobowiązany do zapłaty tej kwoty za miesiąc kalendarzowy w którym zapewnił wymagany obrót na rachunku lub wymagane płatności z rachunku. Uruchomienie kredytu nastąpiło 11 stycznia 2016 (k.52) - pozwany zaprzestał regularnych spłat od 16 grudnia 2020 r. więc naruszył punkt VII a)

warunków uruchomienia kredytu, czym uruchomił prawo do zatrzymania kaucji - przez rok pozwany miał zachować regularność spłat kredytu i obrotu na koncie czego nie dochował. Upadła więc przesłanka zaliczenia kaucji na częściową przedterminową spłatę kredytu bez odrębnej dyspozycji kredytobiorcy wskazana w punkcie V. 1 (określa on bowiem okres kaucji w sposób następujący - kaucja obowiązuje przez 12 miesięcy kalendarzowych liczonych od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym doszło do wypłaty kredytu lub pierwszej transzy kredytu). Brak podstaw by kwotę tę zaliczyć obecnie na poczet długu, powiększyła go bowiem jeszcze przed wypowiedzeniem umowy.

Jak wskazano przy ocenie dowodów - powód nie wykazał natomiast, że pozwani nie wykonali obowiązku udokumentowania celu inwestycyjnego przewidzianego w pkt VII b). Przesłanka zaliczenia kaucji na poczet długu w tym zakresie nie upadła i trwa nadal - w rozumieniu punktu V.1 umowy nie upadła. Powód nie wykazał, że dokonał już wcześniej takiego zaliczenia kaucji w tej części na poczet długu w związku z wykonaniem obowiązków dokumentacyjnych przez pozwanego. W tej sytuacji wobec wypowiedzenia umowy należało zaliczyć część kaucji na poczet należności dochodzonej pozwem i stosownie ją obniżyć.

Stosownie do pkt VIII a) 3,33% z całkowitej kwoty kredytu netto czyli 230.652 zł obliczone zgodnie z daną kwotą: 7.680,71 zł i tylko do tej kwoty nie znajdzie zastosowania pkt VIII a) umowy nakazujący zaliczyć kwotę kaucji po upływie jej czasu na poczet kredytu). Skutkuje to następująca operacja matematyczna: 15.480 zł - 7.680,71 = 7.799,29 zł. Wskutek tej operacji matematycznej powstała różnica z kwoty kaucji pozostała do zapłaty, która nie została w sposób skuteczny zakwestionowana przez pozwanego. uznana przez pozwanego.

W efekcie kwotę z tytułu kaucji 7.680, 71 zł należy odliczyć od kwoty kapitału dochodzonej pozwem jako kwotę niewykazaną.

Kapitał 190.511,27- 7680,29 zł = 182.830, 56 zł. Powyższa różnica stanowi kwotę kapitału, która sąd uznał za wykazaną.

Po trzecie - zmiana wysokości kapitału ma wpływ na skapitalizowane odsetki dochodzone od niego (podkreślić należy, że innych szczegółowych wyliczeń powód nie przedstawił, nie zaoferował też swej współpracy, co uczyniło koniecznym samodzielne oceny Sądu. Odsetki umowne za opóźnienie wyliczono według następującego wyliczenia:

Przyjmując, że odsetki umowne (10%) za okres od 25 stycznia 2017 roku do 13 grudnia 2018 roku (jak kapitalizował je powód) wyniosły 26.675,79 zł, a za ten okres odsetki od kwoty odliczonej (7.680 zł) wyniosły 768, 0 zł to kwota należnych odsetek skapitalizowanych wyniosła 25.907,76 zł, bo:

$$26.675,79 \text{ zł} - (7.680 \text{ zł} \times 10\%) = 25.907,76 \text{ zł}$$

Po czwarte - jak szerzej omówiono to przy ocenie dowodów koszty (należności windykacyjne i inne) dochodzone w kwocie 1890 zł zostały uznane przez Sąd za wykazane jedynie do kwoty 60 zł. Podstawę żądania stanowiły tu §6 umowy części ogólnej oraz tabela opłat i prowizji (...) Bank. W zakresie kwoty 1.770 zł powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Po piąte - ostatecznie więc kwota należna od pozwanego J. F. jako dłużnika głównego z tytułu przedmiotowej umowy kredytu to kwota 208 798,32 zł, na którą składa się kwota zsumowanego brakującego kapitału i prowizji oraz części kaucji na zabezpieczenie - 182.830,56 zł, kwota skapitalizowanych odsetek w sumie - 25.907, 76 zł i kwota kosztów wezwań w sumie - 60 zł, co ujawnia wyliczenie:

$$182.830,56 \text{ zł} + 25.907, 76 \text{ zł} + 60 \text{ zł} = 208 798,32 \text{ zł}.$$

W tym zakresie powództwo uwzględniono.

II. Odpowiedzialność pozwanej E. F. na podstawie umowy poręczenia. Solidarny charakter odpowiedzialności

Podstawę roszczeń powoda wobec pozwanej E. F. stanowiły postanowienia norm art.876 k.c. i następne oraz uszczegóławiające je i zgodne z nimi umowy poręczenia zawartej w dniu 11 stycznia 2016 roku między (...) Bank SA w W. i pozwaną E. F., w której §2 pozwana nieodwołalnie i bezwarunkowo zobowiązała się wykonać za pozwanego J. F., swego ówczesnego małżonka, wszelkie zobowiązania wynikłe z umowy kredytu zatytułowanej: (...) (...) (...) z dnia 7 stycznia 2016 roku zawartej między (...) Bank SA w W. a J. F. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...) (...) (...) wobec banku. Zobowiązanie zostało więc zgodnie z art.876 §2 kc złożone na piśmie. Poręczenie obejmowało cały majątek pozwanej w świetle postanowień umowy, a pozwana- w świetle złożonych na rozprawie oświadczeń przez stronę pozwaną, przyznała, że miała świadomość celu gospodarczego umowy kredytu podpisanej przez męża i akceptowała umowę w całości. Zgodnie z art.879 § 1 kc o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika, a jego zobowiązanie w braku innych ustaleń ma charakter solidarny (art.881 kc) – umowa nie zawiera odmiennych, czy sprzecznych z tymi przepisami postanowień. W świetle normy art. 883 § 1 i 2 kc pozwana jako poręczyciel może podnieść przeciwko bankowi wierzycielowi wszelkie zarzuty, które przysługują dłużnikowi i nie traci powyższych zarzutów, chociażby dłużnik zrzekł się ich albo uznał roszczenie wierzyciela.

Tak więc - w odniesieniu zarzutów osobistych powódki należy wskazać, że na rozprawie w dniu 18 maja 2022 roku pełnomocnik pozwanych co do nich obojga wskazał, że oboje pozwani zdecydowali się na tak wysoką prowizję, by dokapitalizować swą działalność gospodarczą, nie pamiętał jedynie jaka funkcję pozwana sprawowała w przedsiębiorstwie męża, działalność prowadzona była wspólnie w dacie zawierania umowy przez oboje małżonków (rozwód nastąpił po zawarciu umowy). W tej sytuacji, uznając pozwaną E. F. za przedsiębiorcę i profesjonalistę, uznać należy, że miała świadomość essentialia negotii umowy poręczenia, którą w istocie stanowi suma poręczenia, czyli zakres zobowiązań umownych jej męża przedsiębiorcy wynikły z umowy kredytu inwestycyjnego na potrzeby wspólnie prowadzonej działalności gospodarczej. Należy więc uznać, a odmiennej okoliczności strona pozwana nie wykazała, że E. F. znała i rozumiała treść umowy kredytowej, a jeśli tak nie było to stanowił to wynik jej niestaranego przygotowanie się do umowy poręczenia, które nie stanowi okoliczności uchylającej odpowiedzialność poręczyciela. Bezspornym w sprawie było, że akceptowała umowę kredytową również w zakresie wysokich stawek prowizyjnych, a to z uwagi na cel gospodarczy umowy - inwestycję w przedsiębiorstwo. Zarzuty osobiste poręczyciela w zakresie nieważności czy nieskuteczności umowy poręczenia należy uznać za chybione.

Jeśli nawet pozwana nie prowadziła działalności gospodarczej i byłaby konsumentem (czemu sama pozwana przeczy) wobec bezspornego oświadczenia pełnomocnika pozwanych 18 maja 2022 roku, należy przyjąć jej pełną znajomość treści umowy kredytowej. Jedynym postanowieniem umownym umowy poręczenia było essentialia negotii – a więc suma poręczenia stanowiąca całość zobowiązań, które mogły wyniknąć z zawartej przez jej męża i przedsiębiorcę umowy. Nie ma żadnych podstaw by uznać, że pozwana nie miała wiedzy co do wysokości tej sumy (całkowity koszt kredytu plus odsetki umowne jasno w umowie wyrażone i koszty obsługi prawne oraz wezwań). Znała sposób określenia wysokości tej kwoty, konsultowała się z mężem przedsiębiorcą – mogła nie zdecydować się na poręczenie możliwe kwotowo do ustalenia (kwota dochodzona pozwem jest niższa niż całkowity koszt kredytu). Na etapie zawierania umowy nie była znana jedynie kwota kosztów indykacyjnych, jednak dane do przewidywania ich wysokości wynikały ze znanej pozwanej umowy kredytu (tabele z cenami usług). Nie ma podstaw dla uznania, że zaszyły przesłanki art. 385¹ kc. Umowa poręczenia była ważna i skuteczna.

Co do zarzutów pozwanej powtarzających zarzuty samego dłużnika głównego J. F. w odniesieniu do jego odpowiedzialności z tytułu ważności przedmiotowej umowy kredytowej i jej ważności podtrzymać należy całość rozważań wyrażonych w punkcie I. niniejszego uzasadnienia. W świetle powyższych rozważań kwotę w uwzględnionym zakresie należało zasądzić na rzecz powoda także od pozwanej solidarnie z J. F..

III. **Odsetki**

O odsetkach skapitalizowanych orzeczono na podstawie art.481 kc w zw. z art.359 §2 kc i art.482 kc, uznając za zasadne orzeczenie o odsetkach w umownej wysokości wskazanej w §5 pkt6 części ogólnej umowy –

czterokrotność oprocentowania kredytu lombardowego NBP, a więc w wysokości odsetek maksymalnych tytułu odsetek przeterminowanych. W pozostałym zakresie uznano za zasadne zasądzenie jedynie odsetek ustawowych za opóźnienie. Początkowa data biegu odsetek została określona przez powoda na datę 14 grudnia 2018 roku to jest datę wniesienia powództwa, a więc datę późniejszą niż data wymagalności roszczenia (w dniu 12 sierpnia 2017 roku bank postawił wierzytelność w stan wymagalności wobec upływu okresu wypowiedzenia i ponownie wezwał pozwanych do spłaty należności kierując do nich ostateczne przedsądowe wezwanie to zapłaty). Dochodzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od zaległych odsetek uznano za dopuszczalne, bo powód dochodzi ich od daty wytoczenia powództwa (art.482 §1 kc). Za dopuszczalny uznano anatocyzm w zakresie odsetek skapitalizowanych od daty wytoczenia powództwa (art.482 kpc).

IV. Koszty procesu

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.98 kpc, zgodnie z zasadą stosunkowego rozliczenia kosztów uznając, że powód wygrał w 95%. Wysokość kosztów zastępstwa radców prawnych ustalono na podstawie §2 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804). Doliczono do niej opłaty od pełnomocnictw. Powód i pozwani ponieśli kosztów radcowskich po 10.834 zł (plus 17 zł z tytułu kosztów opłaty od pełnomocnictwa) - sumę tych kwot stosunkowo rozdzielono w proporcjach 95 % dla powoda i 5 % dla pozwanego. Opłata od pozwu po myśli ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wyniosła 10.992 zł i została uiszczona przez powoda / k.3/ w kwocie – 2.731 zł. Do pobrania pozostało więc 8.261 zł (10.992 – 2.731 zł), którą rozdzielono między stronami proporcjonalnie do wyżej ustalonych procentów.